

Siljan kommune

Plan for

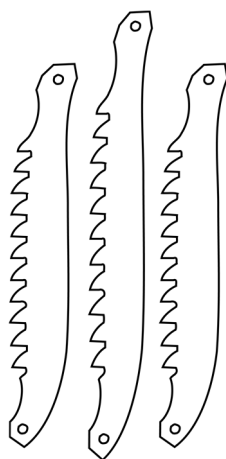
Næring 2024

Kommunestyrets vedtak 13. mars 2024

Forsidefoto:

Jan Sæthre

Næring 2024

1. Innledning	2
2. Næringslivet i Siljan	2
3. Mulige hovedstrategier	2
4. Muligheter for næringsutvikling	4
5. Interkommunalt samarbeid	5
6. Statistikk	5

1. Innledning

Næringsplan er et utgangspunkt for hvordan og hva Siljan kommune skal arbeide med for å oppnå positiv næringsutvikling i kommunen hvor det viktigste er flere arbeidsplasser. Planen er ment som mulige retninger å arbeide videre med. Siljan kommune bør vurdere å revidere planen raskt og ta med næringsforeningen, næringslivet og andre næringsrelaterede aktører (eks. kulturbaserte næringer, lag og foreninger hvor det finnes et grunnlag for næringsutvikling), for å utarbeide en mer helhetlig plan. Det er viktig å aktivisere ulike grupper i et slik arbeid. Medvirkning gir motivasjon til å skape aktivitet.

Næringsutvikling er tett knyttet mot annet planverk i kommunen. Næringsutvikling er en viktig faktor for arbeid med samfunnsplan og arealplan i kommuneplanen. Overordnet må også FNs bærekraftsmål implementeres.¹

2. Næringslivet i Siljan

Næringslivet i Siljan er fragmentert. De største virksomhetene er Nicro AS, Ekeberg Auto, Fritzøe Skoger AS og Rema 1000. Ellers består næringslivet av bedrifter med virksomhet innen bygg og anlegg, landbruk og annen servicenæring med noe turisme. Største arbeidsgiver i kommunen er Siljan kommune.

De aller fleste arbeidstakere pendler til Grenland med noe pendling også til Buskerud og Vestfold. Det er også betydelig innpendling til de største bedriftene i Siljan og til Siljan kommune.

3. Mulige hovedstrategier

3.1. Ha ledig areal for etableringer, markedsføre tomter og fortrinn med etablering i Siljan

Ledig areal er viktig for å få til nyetableringer. Siljan har fortsatt noe areal ledig, delvis opparbeidet og noe som må opparbeides. Det kan også være en mulighet å få til flere tomter i samarbeid med eiere av industritomter som ikke er fullt utnyttet.

Siljan kommune bør synliggjøre ledige arealer gjennom annonsering på Finn.no og egne nettsider med oppdatert informasjon som er lett å finne. Arealguiden hvor man har vært representert legges ned. Siljan har en beliggenhet som er sentral via indre hovedfartsåre mellom Grenland, Buskerud og Vestfold med rask tilkomst til Oslo. Dette bør fremheves i diverse informasjon.

Arbeide for og stimulere til knoppskyting i de virksomhetene vi har gjennom tett samarbeid. Siljan kommune skal være en næringsvillig kommune hvor bedriftene fortsatt ønsker å være etablert i Siljan.

Handling: Markedsføre ledige arealer, regulere nye arealer. Gjennomføre bedriftsbesøk, markedsføre Siljan som et attraktivt sted å bo, nye innbyggere gir også muligheter for mer næring.

¹ FNs bærekraftsmål - <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

3.2. Sentrumsutvikling – mer aktivitet i sentrum

Sentrum bør bli mer attraktivt for servicenæringer.

3.2.1. Spar bygget

Det må avklares hvilke planer eier har og hvilke ønsker Siljan kommune har.

3.2.2. Sentrumsbygg

Det utredes muligheter for:

- a) Bibliotek
 - b) Forretningsareal (apotek, bruktbutikk, private helsetjenester)
 - c) Leiligheter for eldre, fellesrom, effektiv hjemmehjelp, annet
- Eiermodell diskuteres og muligheten for at bygget kan seksjoneres etter behov.

Handling: Utrede sentrumsbygg, innhold (bibliotek, privat næring, leiligheter), driftskostnader, investering, annen utvikling i sentrum, hva skjer med Spar bygget.

3.3. Kulturbasert næring

Vurdere potensiale for:

- a) Kultur arrangement
- b) Kulturbasert reiseliv, naturopplevelser
- c) Utnytte tradisjons næringer, landbruk, skogbruk, fløtning

Handling: Gå i dialog med aktører, kartlegge muligheter

3.4. Landbruk

- a) Regjeringens ambisjon er å øke selvforsyningsgraden i Norge betydelig. Dette sammen med klimaendringer kan gi nye muligheter for andre produksjoner.
- b) Arbeide for utvikling i landbruket som gir mer sysselsetting, mer arealintensiv produksjon, andre produkter
- c) Se også landbruksplan.

Handling: Motivere næringa til å tenke nytt gjennom faglige samlinger og andre aktiviteter. Tett samarbeid med bondelaget og landbrukskontoret

3.5. Energiproduksjon

- a) Gir lite varige arbeidsplasser (selskaper kommer fra utenbygds og installerer (solceller, jordvarme, vindmøller). Krever lite driftsressurser.
- b) Solcelleparker og vindmøller vil være en inntektskilde for kommunen.
- c) Energiproduksjon (solparker, vindmøller) er arealkrevende, og er helt avhengig av et positivt samarbeid med Fritzøe Skoger

- d) Utnytte allerede regulerte vassdrag og tilstøtende vassdrag til mer energiproduksjon basert på vannkraft.

Det er i dag bare vindmøller som kan gi et vesentlig inntektsløft for kommunen. Egenprodusert energi på eget areal som små vindmøller, bergvarme og solceller bidrar til økt selvforsyning og lavere kostnader for kommunen. Lønnsomhet avhengig av energiprisene.

Handling: Utrede muligheter i Siljan, det må være politisk vilje til å vurdere alternativ energiproduksjon.

4. Muligheter for næringsutvikling

4.1. Vekst i antall innbyggere

Flere innbyggere skaper mer aktivitet for alle tilbydere som bidrar i verdikjeden fra tomt til bolig. Nye innbyggere er også ressurser som kan bidra til etablering av nye virksomheter.

4.2. Områder for satsing innen næringsutvikling

Grunnlag for at nye næringer kan ha interesse av å etablere seg i Siljan

- Google etablering effekt
- Lager, logistikk funksjoner (sentral i BTV og kort avstand fra Oslo)
- Innbyggere med ideer
- Gunstig geografisk plassering kan være attraktivt

Stimulere til mer vekst i eksisterende næringer med workshops, direkte møter og annet

- Landbruk – mulighet for nye produksjoner som er mer intensive og som gir flere arbeidsplasser (frukt, bær, grønnsaker). Klimaendringer gir også varmere klima i Siljan. Siljan har fortrinn med tanke på muligheter for vanning ved tørke.
- Fritzøe Skoger er en motor for utvikling. Vurdere muligheten for mer foredling av råstoff fra skog i Siljan
- Andre næringer som kan ha muligheter i Siljan, reiseliv, kulturbasert næring

4.3. Næringsforeningen

Næringsforeningen organiserer en stor andel av bygdas næringsliv. Det arrangeres medlemsmøter og åpne møter. Næringsforeningen er en viktig aktør for å samle og motivere næringsdrivende i bygda.

4.4. Tilskuddsmuligheter

Siljan kommune er ikke lenger en distriktskommune, noe som gir bedre finansieringsmuligheter fra Innovasjon Norge².

² Kommunene Bamle, Drangedal, Nome og Midt-Telemark er eksempelvis definert som distriktskommuner.

Aktuelle tilskuddsordninger er:

- a) Siljan kommune næringsfond
- b) Innovasjon Norge
Landbruk, gründere (nye produkter, tjenester og ikke konkurransevridende)
Investeringer i landbruk, biovarme, biogass
- c) Telemark fylkeskommune, Enova
Klima, miljø tilskudd
- d) Telemark Utviklingsfond
Mer åpent, etableringer industri, noe reiseliv
- e) Diverse næringsfond

5. Interkommunalt samarbeid

Kommunene i Grenlandssamarbeidet vedtok i 2022 å avvikle Vekst i Grenland IKS³. Næringsarbeidet ble som en konsekvens av nedleggelsen ivaretatt av hver enkelt kommune, men næringsseksjonen fortar en viss samordning.

Siljan kommune valgte å foreta tjenestekjøp for å ivareta næringsfunksjonen. Samtidig er det en forpliktelse gjennom Grenlandsamarbeidet til å støtte opp om Proventia, Startopp Grenland og Grenland næringsfond⁴.

Behovet for fortsatt samordning av det regionale næringsarbeidet har medført at det foreslås opprettet 0,5 årsverk innen Grenlandssamarbeidet til formålet⁵. Siljan kommune har tatt forbehold om deltakelse.

6. Statistikk

Folketallet per 3. kvartal 2023 viser 2 389 innbyggere. Endringen de siste 12 måneder viser en folketallsvekst på 0,63 %, som tilsvarer 15 personer. Prognoser fra SSB viser en forventet befolkning i 2030 på 2 483 innbyggere.

Oversikt nedenfor viser innbyggerne jobber med og har kompetanse på i 2020:

Jordbruk, skogbruk og fiske	28
Sekundærnæringer (industri, bearbeiding av råvarer)	286
Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjenester, forretningsmessige tjenester, eiendom	393
Offentlig administrasjon, forsvar, sosialforsikring	60
Undervisning	70
Helse- og sosialtjenester	297
Personlig tjenesteyting	36
	1169

³ Vedtak i Siljan kommunestyre den 4. mai 2021 i sak 27/2021.

⁴ KOF Grenlandsamarbeidet Næringsstiltak og Grenland næringsfond Handlingsplan 2024.

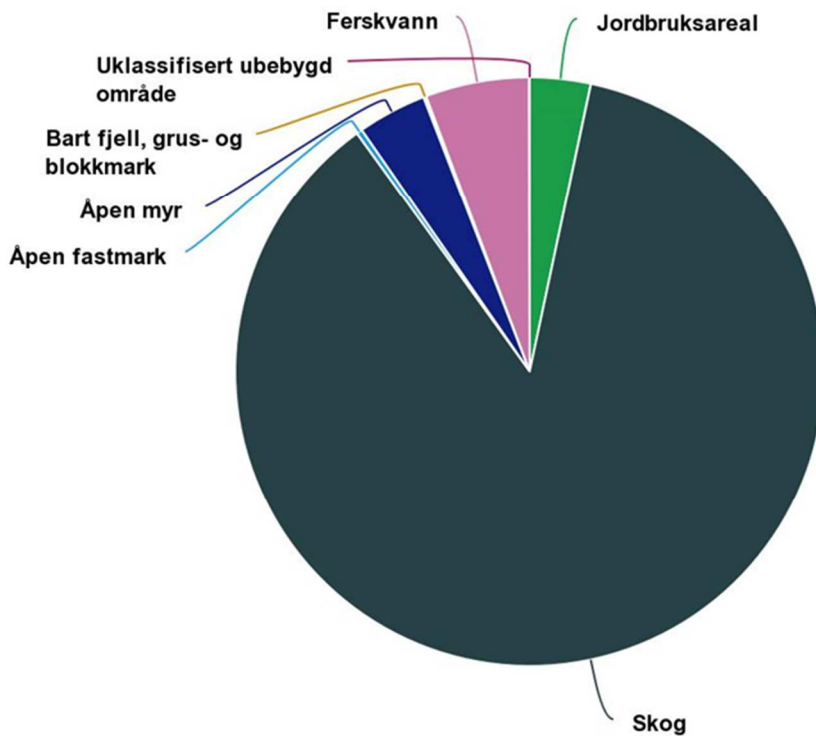
⁵ Innstilling fra Ordførerkollegiet til Grenlandsrådet den 26. januar 2024.

Næringslivet i Siljan består av lite industri, primært Nicro. Flest sysselsatte med utgangspunkt i Siljan er bedrifter innenfor bygg, anlegg og transport. En del av virksomheten for disse utføres i Siljan, ellers er Østlandet markedet.

Fritzøe Skoger er en råvareproduserende virksomhet som sysselsetter ca 14 årsverk i Siljan direkte, men har en betydelig sysselsettingseffekt for en rekke underleverandører knyttet til skogsavvirking.

Ubebygde areal

Tall i km²

Kilde: Arealbruk og arealressurser, Statistisk sentralbyrå

Pendling

Pendler ut av kommunen

2022

885 personer

Pendler inn til kommunen

2022

175 personer

Kilde

Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå